

Calendari Escolar

Pla educatiu d'entorn

FIGUERES

Curs: 2018 - 2019

Disseny i elaboració
de materials didàctics

{ *) Pla educatiu
d'entorn **Figueres**

 Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

 Ajuntament
de Figueres
All Ensam

El calendari

El calendari escolar "Pla educatiu d'entorn de Figueres" està concebut, bàsicament, per ser un calendari d'aula. L'objectiu és oferir un estri pràctic on es pugui escriure, dibuixar, enganxar adhesius i que faci d'agenda en funció de les necessitats i els gustos dels usuaris.

El calendari està plantejat de setembre a agost per adaptar-lo al curs escolar i, a més a més, hi consten les festes assenyalades catalanes, els festius del calendari escolar, les llunes, els canvis d'estació, els canvis d'hora, etc.

Per altra banda, també inclou diferents apartats didàctics on es barreja joc i aprenentatge per tal d'oferir un material estimulant i engrescador amb un valuós contingut pedagògic.

Centres educatius de Figueres, gaudiu-ne!

Llegenda

	Comença la primavera		Lluna plena
	Comença l'estiu		Lluna nova
	Comença la tardor		Quart creixent
	Comença l'hivern		Quart minvant
	Avancem una hora		Endarrerim una hora

Crèdits

Edita: Ajuntament de Figueres. Regidoria d'Educació

© 2018, Anna M. Matas i Joan Antoja, pel text

© 2018, Joan Antoja per les il·lustracions

Edició, disseny i maquetació: Joan Antoja

Correcció i revisió de textos: Roser Bech

Fotografies: Joan Antoja i fons Ajuntament de Figueres.

Comentaris i suggeriments: jantoja@xtec.cat i amatas3@xtec.cat

www.joanantoja.com

Solucions als jocs d'enginy

SEPTEMBRE FEBRER AGOST JUNY ABRIL MAIG OCTUBRE NOVEMBRE DECEMBER MARÇ ABRIL MAIG JUNY JULIOL AGOST SETEMBRE
DECEMBER FEBRER AGOST JUNY ABRIL MAIG OCTUBRE NOVEMBRE DECEMBER MARÇ ABRIL MAIG JUNY JULIOL AGOST SETEMBRE

Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, la reproducció parcial o total d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic.

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres

Generalitat de Catalunya Departament d'Educació

SETEMBRE

Estiu 2018

Places de la ciutat

Plaça del Gra

S'hi fa un mercat de queviures cada dimarts, dijous i dissabte. A sota terra s'hi va construir un refugi on la gent de la ciutat es podia protegir dels bombardejos durant la guerra civil. Té un cobert molt característic sostingut per 36 columnes de ferro.

(A)

Àrea:
2.500 m²

Sabies que...

Sabies que al centre de Figueres hi va arribar a haver fins a sis cinemes? El primer que va obrir portes va ser la sala Edison, al 1904, seguit del Teatre Cinema El Jardí. Bastants anys més tard van aparèixer el Juncària, Las Vegas, el Savoy i el Cinema Park. Tots van anar tancant i, com a altres ciutats, cal desplaçar-se a la perifèria per poder gaudir d'una pel·lícula en pantalla gran. Enguany, però, s'ha reobert el cinema Las Vegas 18 anys després del seu tancament.

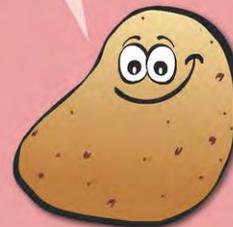
Joc d'enginy

Ordena les inicials dels noms d'aquests elements per tal de trobar el nom d'una fruita que té relació amb la ciutat.

Fruita i verdura de proximitat

Del fet de desentendre's d'un problema se'n pot dir "passar la patata calenta".

PATATA de Prades
(Comarques tarragonines)

						1	2
3	☾	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	
	Diada Nacional de Catalunya						
17	☽	18	19	20	21	22	23
Setmana	de la	Mobilitat	Sostenible	I Segura	Dià sense cotxes		
24	25	26	27	28	29	30	

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

OCTUBRE

Tardor
2018

Places de la ciutat

Plaça Catalunya

Disposa d'una gran coberta fotovoltaica on es fa, a més del mercat setmanal de queviures, un pilot d'activitats culturals i fires. També té un espai de joc per a la mainada i una escultura de Sant Jordi i el Drac.

(A)

Àrea:
6.100 m²

Sabies que...

Sabies que la nostra biblioteca, que es diu Fages de Climent, té un fons de més de 117.000 documents? I que té més de 37.000 usuaris? I que la visiten al voltant de 450 persones cada dia? En el darrer any la biblioteca ha deixat en préstec 108.128 documents, dels quals tres quartes parts han estat llibres, la resta són pel·lícules, cd i revistes. La novel·la més prestada ha estat *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, de Mercè Rodoreda.

1	2 ☾	3	4	5	6	7
8	9 ●	10	11	12 Mare de Déu del Pilar	13	14
15	16 ☽	17	18	19	20	21
22	23	24 ○	25	26	27	28 🕒
29	30	31 ○ La Castanyada				

Joc d'enginy

La busca grossa assenyala la primera de les dotze lletres del nom d'un personatge figurenc molt destacat. Cada vint-i-cinc minuts trobaràs la lletra que li va al darrere.

Fruita i verdura de proximitat

De posar-se ample i còmode en un seient se'n pot dir "es **carxofar-se**".

CARXOFA
del Baix Llobregat
(Comarques metropolitanas
de Barcelona)

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres

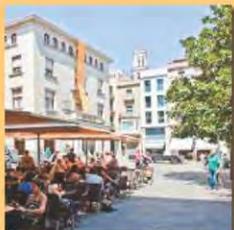
NOVEMBRE Tardor 2018

Places de la ciutat

Plaça de l'Ajuntament

És presidida per l'edifici de l'Ajuntament i està envoltada de carrers de vianants que permeten passejar-hi tranquil·lament. És un punt de trobada on els ciutadans queden per fer el toc.

(A)

Àrea:
110 m²

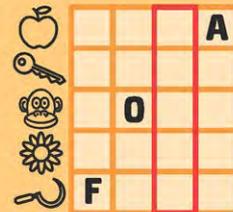
Sabies que...

Sabies que a Figueres tenim més de 16.000 arbres plantats? N'hi ha més de 100 espècies diferents i la més comuna és el pi blanc amb 1.278 exemplars, seguit del plàtan amb 1.198. El lloc on en podem gaudir més és el Parc Bosc, l'espai verd més emblemàtic de la ciutat on secelebra, cada any, la Festa de l'Arbre: una diada adreçada als escolars de la ciutat que té per objectiu fomentar la protecció dels espais naturals i que enguany celebra 100 anys.

			1 Tots Sants	2	3	4
5	6	7 ●	8	9	10	11 Sant Martí
12	13	14	15 ☾	16	17	18
19	20 Dia Universal de la Infància 	21	22	23 ○	24	25
26	27	28	29	30 Dia Internacional de la Ciutat Educadora 		

Joc d'enginy

Hi ha un riu, afluent de la Muga, que passa pel terme municipal de la ciutat. Si fas l'encreuat podràs llegir-ne el nom, verticalment, a les caselles vermelles.

Fruita i verdura de proximitat

Quan un/a noi/a rebutja un/a pretendent/a es diu que li "dona carbassa".

CARBASSA del ferro
(Comarques centrals)

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

DESEMBRE Tardor 2018

Places de la ciutat

Plaça de l'Estació

És una plaça jardí que està situada davant de l'estació de tren. La seva forma és triangular i al centre hi trobem una font amb una copa al mig. D'aquesta, en surten tres peixos grossos, les boques dels quals són brolladors.

(A)

Àrea:
3.350 m²

					1	2
3	4	5	6	7 ●	8	9
			Sant Nicolau		La Puríssima	
10	11	12	13	14	15 ☾	16
			Santa Llúcia			
17	18	19	20	21	22 ○	23
24	25	26	27	28	29 ☾	30
31	Nadal	Sant Esteve		Sants Innocents		

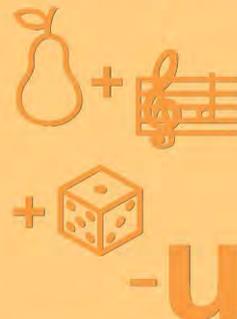

Sabies que...

Sabies que a Figueres hi ha constància de la representació d'Els Pastorets des de 1862? Els Pastorets és una obra de teatre típica de molts indrets de Catalunya que es representa per les festes de Nadal. Tot i que n'hi ha moltes versions, en general l'argument és sobre les peripècies dels pastors que han d'arribar a Betlem, el naixement de Jesús i la lluita entre el bé i el mal. El 1997 es va constituir l'Associació Els Pastorets de Figueres.

Joc d'enginy

Resol el jeroglífic i descobriràs el nom d'un municipi veí.

Fruita i verdura de proximitat

Un "cap d'escarola" es refereix als cabells molt arrissats.

ESCAROLA
de cabell d'àngel
(Comarques gironines)

{*} Plaça educatiu d'entorn Figueres

GENER

Hivern 2019

	1 Cap d'Any	2	3	4	5 Nit de Reis	6 Reis	●
7	8	9	10	11	12	13	
14 ○	15	16	17 Sant Antoni Abad	18	19	20	
21 ○	22	23	24	25	26	27 ○	
28	29	30 Dia Escolar de la No-Violència i la Pau 	31				

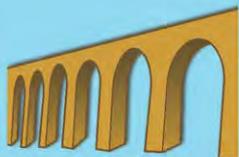
Places de la ciutat

Plaça de la Música

És a prop d'una escola i una llar d'infants i s'hi troben diferents espais de joc per a la mainada. És de les més grans i disposa de molts bancs per seure i una pista de bàsquet. S'hi ha incorporat recentment el Monument a la Sardana.

Àrea:
5.420 m²

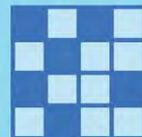

Sabies que...

Sabies que a Figueres hi ha un aqüeducte de 560 metres de llargada? Es va construir al segle XVIII amb la finalitat d'aprovisionar les cisternes del castell de Sant Ferran amb l'aigua d'una riera del poble de Llers. Popularment se l'anomena 'Els Arcs' ja que, originalment, en tenia quaranta-tres. Quan es va construir l'autopista AP-7, se'n va destruir un tram i es va substituir per una passarel·la recolzada sobre tres columnes de formigó.

Joc d'enginy

Si poses la plantilla a sobre la graella de lletres podràs llegir el nom d'una fortalesa del municipi de Figueres.

Fruita i verdura de proximitat

D'un lloc on hi ha molt de desordre i confusió se'n diu que "és una olla de **cols**".

COL d'hivern de la Cerdanya

(Comarques dels Pirineus)

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

Departament de Governança i Transparència
Ajuntament de Figueres

Places de la ciutat

Plaça Ernest Vila

També és coneguda com la plaça de la Font Luminosa, ja que al centre hi ha una gran font que brolla fent diferents formes i s'illumina de nit. S'hi poden veure dues escultures: la del rei Jaume I i la de Ramon Muntaner.

Àrea:
2.550 m²

MARÇ

Hivern
2019

				1	2	3 Carnaval
4	5	6 Dimecres de Cendra	7	8	9	10
11	12	13	14 	15	16	17
18	19 Sant Josep	20 	21 	22 Dia Mundial de l'aigua	23	24
25	26	27	28 	29	30	31

Sabies que...

Figueres

Sabies que els historiadors no s'han posat d'acord sobre la procedència del nom de Figueres? Per una banda, n'hi ha qui diuen que la denominació és anterior a l'època romana i que la paraula vindria de *Vil-guer-ar* que vol dir 'gran camí'. Altres creuen que la paraula ve de *Figulariu* que significa 'vila de cases de tàpia o terrissaire'. I la versió més estesa és que ve de l'arbre de la figuera, ja que la seva fulla ja apareix en escuts molt antics de la ciutat.

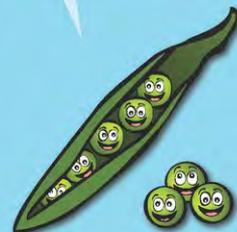
Joc d'enginy

Fes aquest trencaclosques i podràs llegir el nom d'un festival musical que se celebra a la ciutat des de l'any 2002.

Fruita i verdura de proximitat

D'una persona molt eixerida, desperta, espavilada se'n diu que és "eixerida com un **pèsol**".

PÈSOL de Lliavaneres
(Comarques metropolitanas de Barcelona)

Plaça educatiu
d'enforn
Figueras

ABRIL Primavera 2019

Joc d'enginy

Posa les inicials de cada element i formaràs el nom d'un espai verd de la ciutat.

Places de la ciutat

Plaça Vila d'Ordís

Hí destaca un mosaic que representa una pintura realitzada per un grup de pintors empordanesos. Té un parc infantil inspirat en el conte d'en Patufet amb un panell amb el text i il·lustracions en els elements de joc.

Àrea:
1.700 m²

1	2	3	4	5 ●	6	7
8	9	10	11	12 ☉	13	14
15	16	17	18 Dijous Sant	19 ○ Divendres Sant	20	21 Pasqua
22 Dilluns de Pasqua 	23 Sant Jordi 	24	25	26	27 ☾ Mare de Déu de Montserrat	28
29	30					

Fruita i verdura de proximitat

"Qui no té un all, té una cebeta" vol dir que tothom té una preocupació o una altra.

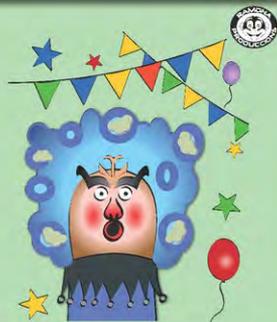

CEBA de Figueres
(Comarques gironines)

Sabies que...

Sabies que Figueres té a tocar quatre dels vint espais naturals protegits més importants que hi ha a Catalunya? Per una banda, trobem el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà; per l'altra, el Parc Natural del Cap de Creus i, finalment, el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter. També hi ha ben a prop el Paratge Natural del Massís de l'Albera. No hi ha dubte que som uns privilegiats tenint tan a prop aquests espais. Gaudim-ne i protegim-los!

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres

MAIG

Primavera 2019

		1	2	3 	4	5 ●
		Festa del treball		Santa Creu		
6	7	8	9	10	11	12 ○
13	14	15	16	17	18 ○	19 ○
						
20	21	22	23	24	25	26 ○
27	28	29	30	31		

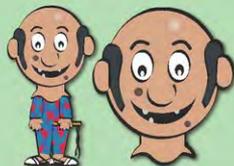
Places de la ciutat

Plaça de la Palmera

En aquesta plaça hi podem trobar tot sovint exposicions de fotos i, a la tardor, no hi falta la parada de castanyes i moniatos. Ens podem asseure una estona en els bancs de pedra tot observant la font a un costat i la palmera a l'altre.

Area:
1.000 m²

Sabies que...

Sabies que en Berruga és el capgròs més popular de Figueres i un dels protagonistes de les Fires i Festes de la Santa Creu? Sabies que segurament va arribar d'Olot i és molt probable que tingui al voltant de 150 anys? Surt el dia del pregó de les festes, per la cavalcada de Reis, en els desplaçaments que fa la colla gegantera de Figueres... És molt entremaliat, li agrada fer bromes i empaïtar els nens i les nenes tot fent veure que els pica amb el seu inseparable fuet.

Joc d'enginy

Aquestes il·lustracions són productes de pastisseria i fleca. Identifica el que és molt típic i tradicional a Figueres.

Fruita i verdura de proximitat

Es diu que algú "fa el **prèssec**" quan fa el ridícul.

PRÉSSEC
de la Ribera d'Ebre
(Comarques de les Terres de l'Ebre)

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres

JUNY

Primavera 2019

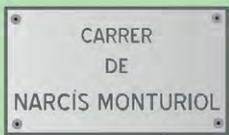
Places de la ciutat

Plaça Josep Pla

A l'entrada a la plaça hi ha una escultura dedicada al seu nom. És un espai on es fan activitats culturals de tota mena: música, teatre, xerrades... A més, hi trobem el Teatre Cinema El Jardí, construït el 1914.

Àrea:
1.050 m²

					1	2
3 ●	4	5 <small>Dia Mundial del Medi Ambient</small> 	6	7	8	9
10 ☀	11	12	13	14	15	16
17 ○	18	19	20	21 	22	23
24 Sant Joan	25 ●	26	27	28 <small>Pregonet de Sant Pere</small> 	29 Sant Pere	30

Sabies que...

Sabies que en el mateix carrer Monturiol hi han nascut els tres figuerencs més importants? Narcís Monturiol ho va fer al número 3, Carles Fages de Climent al número 1 i Salvador Dalí al número 6. Pensa, a més, que aquest carrer no és gaire llarg, amb prou feines arriba a fer 200 metres. Motiu històric? Casualitat? D'opinions n'hi ha per donar i per vendre, ara bé, tothom està d'acord d'anomenar també aquesta via cèntrica com 'El carrer del genis'.

Joc d'enginy

Resol aquesta endevinalla i descobriràs un important giny que va inventar un figuerenc.

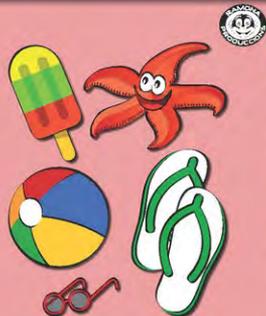
SI VOLS FER UN
TOMB SOTA MAR
SENSE HAVER-TE
DE MULLAR,
ÉS EL GINY
QUE NECESSITES.
AU, JA HO
POTS ENDEVINAR.

Fruita i verdura de proximitat

Quan algú s'enrojola per vergonya o emoció es diu que es posa "vermell com una tomata".

TOMATA de la pera
(Comarques gironines)

{*} Pla educatiu d'entorn
Figueres

JULIOL

Estiu
2019

1	2 ●	3	4	5	6	7
8	9 ◐	10	11	12	13	14
15	16 ◑ Mare de Déu del Carme	17	18	19	20	21
22	23	24	25 ◑	26	27	28
29	30	31				

Places de la ciutat

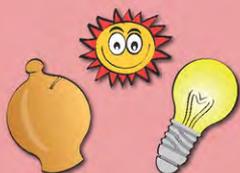
Plaça de Joan Tutau

Està envoltada per un conjunt d'habitatges d'alçada considerable. El terra és sorrenc i inclou un parc infantil. Hi destaca una escultura formada per cinc portes obertes que representen els cinc continents.

(A)

Àrea:
3.200 m²

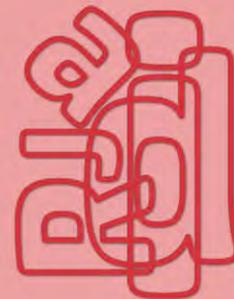

Sabies que...

Sabies que la coberta de la plaça Catalunya està formada per 576 plaques fotovoltaïques? Serveixen per obtenir energia elèctrica de manera neta, silenciosa i econòmica, tot aprofitant la llum del sol. La instal·lació produeix, aproximadament, l'energia que consumeixen vint famílies en tot un any. Aquesta coberta, tot i que deixa passar la llum, també fa ombra i permet fer-hi moltes activitats com ara fires, actes festius, concerts, mercats...

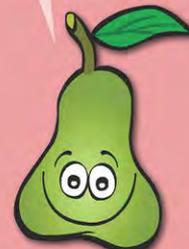
Joc d'enginy

Ordena les lletres de petita a gran i formaràs el nom d'un teatre de la ciutat.

Fruita i verdura de proximitat

D'empipar o molestar també se'n pot dir "tocar la pera".

PERA de Lleida
(Comarques de Ponent)

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres
 Diputació de Girona Ajuntament de Figueres

AGOST

Estiu 2019

Places de la ciutat

Plaça de Jaume I

Disposa de molt d'espai que combina zones assolellades i zones d'ombra gràcies al gran nombre d'arbres que s'hi troben. Al mig de la plaça hi ha un espai circular molt gros que permet fer-hi diferents activitats lúdiques.

(A)

Àrea:
4.750 m²

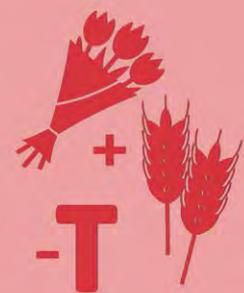
Sabies que...

Sabies que la comarca de Catalunya on hi ha, de bon tros, més municipis és l'Alt Empordà? En total se n'hi poden trobar 68. En segona lloc ve Osona que en té 50 i tanca la llista l'Alta Ribagorça amb només 3. A la nostra comarca, que té al voltant de 140.000 habitants, on viu més gent és a Figueres, la capital, amb gairebé 46.000 habitants. Per altra banda, el municipi on viuen menys persones és La Vajol, amb un cens d'uns 80 habitants.

			1 ●	2	3	4
5	6	7 ☾	8	9	10 Sant Llorenç	11
12	13	14	15 ○ Mare de Déu d'Agost	16	17	18
19	20	21	22	23 ☾	24	25
26	27	28	29	30 ●	31	

Joc d'enginy

Resol el jeroglífic i descobriràs el nom del passeig central de Figueres.

Fruita i verdura de proximitat

"Una poma al dia, el metge estalvia" fa referència al fet que és molt sa menjar-ne.

POMA de Girona
(Comarques gironines)